

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/109/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2612208603
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2612208603.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Magdaléna Krajčovičová, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: W. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov: S. B., nar. XX.XX.XXXX, Z., S. M. XXXX/XX a U. B., nar. XX.XX.XXXX, Z., C. XXX, o zmenu úpravy výkonu práv a povinností k maloletému dieťaťu, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 11P 85/2012-18 zo dňa 09. októbra 2012, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti zverenia maloletého, určenia výživného, zrušenia dohľadu a trov konania potvrdzuje a vo výroku o zmene predchádzajúceho rozsudku mení tak, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Senica spis. zn. 11C 58/2011-43 zo dňa 20.07.2011 v časti zverenia, výživného a určeného dohľadu maloletého W..

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zveril maloletého W. do osobnej starostlivosti otca, matke uložil povinnosť prispievať na jeho výživu sumou vo výške 30% zo sumy životného minima určenú osobitným predpisom so splatnosťou vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Súčasne súd zrušil nad výchovou maloletého W. dohľad a vyslovil, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Senica spis. zn. 11C 58/2011-43 zo dňa 20.07.2011 v časti výživného a určeného dohľadu a o trovách konania vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii ustanovení § 78 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine odôvodnil tým, že od poslednej úpravy práv a povinností rodičov došlo k podstatnej zmene pomerov, nakoľko otec má vytvorené lepšie majetkové a osobnostné predpoklady vykonávať starostlivosť o dieťa, pričom matka nemá vytvorené vhodné bytové podmienky, býva v domácnosti svojej matky, s ktorou majú neustále konflikty, opakovane zasahovala u nich polícia. Súd prihliadol na také prostredie, v ktorom bude pre maloletého zabezpečený zdravý vývoj a vychádzajúc aj zo šetrenia kolízneho opatrovníka, zo záujmu samotného maloletého, návrhu otca vyhovel. Rozhodnutie o povinnosti matke platiť výživné v minimálnom rozsahu vo výške 30% životného minima určené osobitným predpisom, súd prvého stupňa odôvodnil tým, že táto výška je určená podľa opatrenia č. 181/2012 vo výške 88,82 eur, z toho 30% je 26,65 eur mesačne a vyživovacia povinnosť bola určená od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie matka maloletého a domáhala sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala nesprávne právne

posúdenie veci tým, že súd nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav veci. Poukázala na to, že hoci nemá vyriešenú bytovú otázku a stále býva u svojej matky, táto má však trojizbový byt, ktorý s maloletým môže užívať. Stará matka maloletého prestala požívať alkoholické nápoje, vzťahy medzi nimi sa už zlepšili, upokojili sa a teda maloletý bude môcť spokojne a kľudne vyrastať. Poukázala na to, že otec si maloletého zobral 19.10.2012 a odmieta jej syna odovzdať. Stretnutia sú jej umožnené asi iba v rozsahu 3 hodín. Žiadala zohľadniť, že s maloletým má vytvorený veľmi dobrý vzťah, sú na seba citovo viazaní a maloletý sa vyjadril, že chce byť u nej. O domácnosť sa riadne stará, vysáva, upratuje, varí a pokiaľ sa týka šetrenia kolízneho opatrovníka, ktorý poukázal na zápach v domácnosti, tento bol od psa, pričom domácnosť už vyčistili. Matka poukázala aj na to, že si hľadá prácu a od novembra 2012 nastupuje do zamestnania. V prípade, že bude maloletý zverený otcovi do osobnej starostlivosti, nebude mať možnosť sa s ním stretávať.

Otec maloletého a kolízny opatrovník odvolací návrh nepodali.

Otec maloletého vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že stará matka maloletého stále požíva alkohol, je agresívna, s matkou maloletého majú neustále hádky, objavujú sa fyzické útoky, pričom dieťa je v neustálom strese a hluku. Otec potvrdil že maloletý sa nachádza u neho, pričom ihneď po vyhlásení rozhodnutia sa presťahoval k otcovi. Je pravdou, že maloletý má svoju matku rád, ale nechce k nej chodiť a keď bol nedávno chorý vyžadoval zvýšenú starostlivosť, dohodli sa s matkou, že bude počas ochorenia u nej avšak už na druhý deň odišiel späť k otcovi. Otec uviedol, že na víkendy maloletého posielal k matke, ale on k matke ísť nechce. Matka maloletého nikde nepracuje, ani nemá záujem hľadať zamestnanie, žije len na úkor svojej matky, pričom si neustále berie pôžičky od nebankových subjektov a tieto nespláca. Zároveň poukázal aj na to, že druhého syna S. majú prisúdeného jeho rodičia, matka na tohto druhého syna neplatí výživné už 10 mesiacov. Poukázal na to, že s maloletým bývajú v trojizbovom byte, otec má trvalý pracovný pomer, má dobré, finančné, materiálne zabezpečenie a teda sú u neho vytvorené všetky predpoklady pre riadnu výchovu maloletého.

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O. s. p.), v zákonom ustanovenej lehote - včas (§ 204 O. s. p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 202 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) O. s. p.), nakoľko v predmetnej veci bolo možné začať aj konanie bez návrhu, postupom tak, že oznámil čas a miesto verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 O. s. p.) a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania matky maloletého.

Predmetom konania je zmena starostlivosti o maloletého a zrušenie dohľadu.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozhodnutia, pre svoje skutkové zistenia vzal do úvahy skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov, prednesov účastníkov, listinných dôkazov, a že žiadne skutočnosti, ktoré by boli v tomto konaní vykonávanými dôkazmi preukázané alebo vyšli za konania najavo neopomenul, v hodnotení dôkazov nie je logický rozpor a vec i správne právne posúdil, svoje rozhodnutie náležite, podrobne odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozhodnutím súdu prvého stupňa i s jeho odôvodneným a v podrobnostiach na neho odkazuje.

Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa, odvolací súd uvádza nasledovné:

Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, môže súd aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

V zmysle tohto ustanovenia zmena pomerov v čase vyhlásenia rozsudku nemôže byť akákoľvek. Musí ísť o podstatnú zmenu oproti času, keď súd rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práva a povinností. Na to, aby súd mohol viesť dokazovanie o novom návrhu, si musí ako prvý krok najprv ustáliť, či došlo k zmene pomerov a následne, či došlo k takej zmene pomerov, ktorú možno chápať ako podstatnú oproti pôvodným okolnostiam. Závažná zmena pomerov sa vyžaduje preto, lebo jedným z významných faktorov prispievajúcim k riadnej výchove dieťaťa, je stabilita jeho pomerov, vrátane stability výchovného prostredia.

Z obsahu spisu vyplýva, že otec uplatnil návrh na zmenu umiestnenia maloletého, ktorým žiadal maloletého zveriť do svojej osobnej starostlivosti z dôvodu, že na základe predchádzajúceho rozhodnutia bol maloletý zverený matke, pričom poukázal na to, že výchovné prostredie u matky je nevyhovujúce, nakoľko stará matka maloletého (s ktorou matka) býva požíva alkohol, zrejme vo zvýšenej miere, v jej domácnosti sú návštevy do neskorých hodín, následkom čoho maloletý je nevyspatý a v takomto stave chodí aj do školy. Otec poukázal na to, že má vytvorené všetky podmienky pre riadnu starostlivosť, žije v trojizbovom byte a maloletý má u neho vlastnú izbu. V konaní boli zistené zárobkové pomery rodičov otec má priemerný zárobok 625,02 eur z pracovného pomeru a matka je nezamestnaná, poberá dávku hmotnej núdzy vo výške 66,- eur. V priebehu konania matka nesúhlasila so zverením maloletého do osobnej starostlivosti otca, priznala, že maloletý má problémy v škole so spolužiakmi, ktorí mu robia zle, avšak kolízny opatrovník sa vyjadril, že boli v kontakte so školou, škola zistenia matky neuviedla, spolupráca s matkou je ťažšia.

Predchádzajúca úprava výkonu práv a povinností rodičov k maloletému bola v rozvodovom konaní rodičov maloletých detí rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. 11C 58/2011-43 zo dňa 20.07.2011, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletého W. rozvedené, maloletý W. bol zverený do osobnej starostlivosti matke, otcovi bolo určené výživné 70,- eur, súd určil aj dohľad nad maloletým a zároveň boli upravené práva a povinnosti k ďalšiemu dieťaťu, maloletému S. nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol zverený starým rodičom.

V danom prípade bol správny záver súdu o tom, že došlo k zmene pomerov, ktorá odôvodňuje predchádzajúcu zmenu výchovného prostredia maloletého, pričom ide o závažnú zmenu pomerov. Zmenené pomery nastali v tom, že výchovné prostredie u matky je pre maloletého nevyhovujúce, nakoľko v domácnosti matky žije aj stará matka, do tejto domácnosti chodia návštevy do neskorých nočných hodín, maloletý je nevyspatý, pričom aj zo šetrenia kolízneho opatrovníka vyplýva, že matka potvrdila aj skutočnosť, že v ich domácnosti boli policajti, ktorých zavolali susedia a v domácnosti bolo cítiť nepríjemný zápach, matka nevedela uviesť prečo. Kolízny opatrovník vykonal aj pohovor s maloletým, maloletý sa sám vyjadril, že chce byť zverený do starostlivosti otca, lebo u matky sa mu nepáči z dôvodu, že stará matka s matkou po sebe kričia, hádajú sa pre zbytočnosti, niekedy po sebe hádžu rôzne veci, nemá tam pokoj, u otca mu prostredie vyhovuje, je tam kľud, pokoj. Dokonca maloletý sa vyjadril, že v ich domácnosti boli niekoľkokrát policajti, z akých dôvodov uviesť nevedel. Zároveň sa maloletý vyjadril, že matka mu nevie pomôcť pri príprave na vyučovanie, v tomto mu pomáha iba otec a vďaka jeho pomoci si zlepšil známky v škole. Maloletý W. je žiakom 7. ročníka. Kolízny opatrovník prešetril pomery aj u otca, ktorý býva v trojizbovom byte, maloletý W. má zariadenú izbu. Otec pracuje v Samsung Elektronik Slovakia, Voderady v jednozmennej prevádzke. Kolízny opatrovník sa pripojil k návrhu otca na zmenu umiestnenia maloletého.

V zmysle § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Maloletý má 13 rokov, teda vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť sa vie k veci vyjadriť, sám žiadal o zmenu a zverenie do starostlivosti otca, poukazujúc na nevyhovujúce podmienky u matky, prostredie u otca považuje za vhodnejšie, cíti v ňom pokoj a otcovu podporu.

So zreteľom na uvedené skutkové zistenia, tieto odôvodňujú záver, že ide o zmenu závažného charakteru, pretože maloletý nemá u matky vytvorené vhodné podmienky pre svoj riadny vývoj (absentuje u matky pokoj, pomoc s prípravou do školy) otec má záujem o zverenie maloletého do osobnej

starostlivosti, pričom má podmienky na zabezpečenie riadnej výchovy a vývoja maloletého a preto súd prvého stupňa správne zveril maloletého W. do osobnej starostlivosti otca a zároveň matke určil aj výživné vo výške minimálneho teda 30% životného minima určené osobitným prepisom. Správne bolo rozhodnuté o zrušení dohľadu nad výchovou maloletého W., s ktorým zrušením kolízny opatrovník v priebehu konania súhlasil.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch týkajúcich sa zverenia, určenia výživného, zrušenia dohľadu a o trovách konania potvrdil z dôvodu vecnej správnosti podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a vo výroku o zmene predchádzajúceho rozhodnutia zmenil podľa § 220 O.s.p., nakoľko súd prvého stupňa uviedol, že sa mení predchádzajúce rozhodnutie Okresného súdu Senica spis. zn. 11C 58/2011 zo dňa 20.07.2011 iba v časti výživného a určeného dohľadu, avšak opomenul uviesť, že sa mení predchádzajúce rozhodnutie aj v časti zverenia maloletého.

O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko v predmetnej veci bolo možné začať aj konanie bez návrhu.

Senát prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.